

Agárdi Fruzsina, Besenyei György, Duray Zsófia, Hendrich Barbara, Kardos Rita, Lenhardt Anita, Stadler Kinga

Sorsfordító Műhely, Budapest

Workshop, 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

Tisztelet és megbecsülés helyreállítása a párterápiában

Amikor feltárjuk a párok konfliktuskezelési problémáit, akkor visszatérő motívum az indulati fékek gyengesége vagy teljes hiánya a viták során. Amikor erre felhívjuk a figyelmet, gyakorta azt a választ kapjuk, hogy olyan mélyen megsérülnek ezekben a konfliktusokban, hogy elvesztik a realitáskontrollt, és már nem képesek uralkodni az érzelmeiken. Azt állítják, ha őszintén és nyíltan kifejezik gondolataikat, érzéseiket, akkor előbb vagy utóbb egy intenzív veszekedés tör ki, amely gyorsan kontrollálhatatlanná válik, így megoldatlanok maradnak a vitatott helyzetek.

Amikor felhívjuk figyelmüket arra, hogy a terápiás helyzetben visszafogottabban, kevesebb indulattal is ki tudják fejezni magukat, akkor azt mondják, ez más, mert itt viselkedni kell idegenek előtt. Szégyellnének úgy viselkedni – állítják –, de valójában belül ugyanaz a meg nem értettség érzése és harag árad szét bennük, mint otthon, csak visszafogják magukat.

Ennek a regresszív viselkedésnek az okát jelentős részben abban véljük felismerni, hogy a párkapcsolati intimitás megélésének transzgenerációs félreértelmezése bújjik meg a háttérben. A viselkedés szabályozása, a túlaradó érzelmek és indulatok kontrollja csak úgy tud megvalósulni, ha újraértelmezzük, átkeretezzük a családon belüli szabályokat, amelynek alapját a tisztelet, az elfogadás és a partnerek kölcsönös megbecsülése kell hogy képezze.

Különböző párterápiákban – üléseken és azon kívül – alkalmazott technikákat szeretnénk bemutatni esztendőnkkel, amelyeket a Sorsfordító Műhelyben alkalmaztunk. Egyben bepillantást szeretnénk nyújtani – intervíziós technika segítségével – a szakmai csoportunkban folyó elemző és értelmező munkáról.

Agárdi Fruzsina, Besenyei György, Duray Zsófia, Hendrich Barbara, Kardos Rita, Lenhardt Anita, Stadler Kinga

Tisztelet, megbecsülés, szégyen, intimitás, indulat, regresszió

E-mail: besenyeigy@gmail.com

**Arany Zoltán, Berényi Rita, Besenyei György, Bojti István, Frankó András,
Geist Klára, Mészáros Krisztina (gyakorlati képzést vezető), Tari Mária
(kiképző család-pszichoterapeuta)**

Arany Zoltán, Berényi Rita, Besenyei György, dr. Bojti István, Frankó András, Geist Klára, Mészáros Krisztina (gyakorlati képzést vezető), dr. Tari Mária (kiképző családpszichoterapeuta) Budapest, Debrecen, Nyíregyháza, Szeged

Workshop, 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

„Álmodtam egy világot magamnak...itt állok a kapui előtt...”

Családterápiát szeretnék tanulni! Családterapeuta leszek! Miért pont most? Kitől? Mikor? Hol? Ismersz valakit, aki már elvégezte? Sosem fejezem be! Olvastad a honlapot? Ezer kérdés, hivatalos válasz, előítélet, anekdota, hiedelem – és persze, pletyka.

A MCSE hivatalos képzési rendje mindenki számára elérhető a honlapon. Évek óta kérdés, hogyan tudnánk hatékonyabbá tenni a családterapeutává válás folyamatát. A MCSE mint nyílt rendszer életében vajon mi segítené elő a másodrendű változást?

Azt tapasztaljuk, hogy a világos, egyértelmű megfogalmazás mellett az informális csatornákon terjedő információáramlás stabilizáló szerepe igen fontos az élő rendszerek homeosztázisának biztosításában (ld. modern hálózat kutatások). Hogyan tudjuk a változás érdekében hasznosítani ezt a tudást?

Gyakorlati képzést vezető csoportja kéréssel fordult a tagsághoz: az alábbi linken https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd-yaJbPSUVhpM5H_ba21VCZkSlsCnYG5ct-YIjbQUMUri3Jw/viewform

keresztül kértük a segítségüket abban, hogy osszák meg velünk az általuk ismert hiedelmeket, anekdotákat, történeteket, pletykákat – melyek feldolgozását, hasznosítását a résztvevők aktív bevonásával tervezzük bemutatni.

MCSE, információáramlás, képzés, rendszer, másodrendű változás

Arany Zoltán, Mihálka Mária

Arany Zoltán, SE EK Alkalmazott Pszichológia Tanszék, Budapest; Mihálka Mária, SZTE JGYPK AEKNI
Egészségpszichológia és Életmód Tanszék, Szeged

Esetismertetés I., 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

„Én magukat receptre írnám fel.” A családterápiás munka sajátosságai a válás előtt és a válás után

Az esetbemutató fő célkitűzése, hogy betekintést adjon a szülőkkel folyó válás előtti és a válás utáni családterápiás munka kihívásaiba, amelyek mind a kliensek, mind a segítők nézőpontjából megfogalmazásra kerülnek.

Az esetbemutató során megosztjuk a váláshoz/elváláshoz, az újrakezdéshez és a válás utáni szülő-társ kapcsolathoz tartozó dilemmákat, hangsúlyosan foglalkozunk az új egyensúlyhoz vezető út folyamatával (a lehetséges védő- és rizikófaktorokkal), amelyeket a kliensekkel való segítő folyamat során megélt tapasztalataink, illetve a kollégáinkkal való interakció segített megfogalmazni.

Mi szükséges ahhoz, hogy a válás/elválás előtt, után, az újrakezdés és a válás utáni szülő-társ kapcsolat esetén segítséget kérjenek és kapjanak az érintettek? Milyen jellegzetességei vannak a terápiás folyamatnak? Hogyan lehet a krízishelyzetből egy fejlődési folyamat? Mi kell ahhoz, hogy bevett „szokássá” váljon a szülő-társak családterápiás megsegítése?

Összegezni fogjuk a terápiás munka jellegzetességeit, illetve a legfőbb terápiás beavatkozási formákat. Mindezeket a kihívásokat konkrét terápiás eseteken keresztül kíséreljük meg megválaszolni.

krízis, válás, fejlődés, szülő-társ

E-mail: aranyzoli@gmail.com; mihalkamaria@gmail.com

Balogh Klára

Pszichoszomatikus Magánrendelő, Debrecen

Előadás-szekció II., 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

A személyes találkozó krízise a karantén után

Előadásomban arról szeretnék beszélni néhány családterápiás tapasztalat kapcsán, hogy a karantén idején született gyermekek leválása az anyáról, kapcsolódása a szűkebb tágabb természeti és társadalmi környezethez akadályozottá válhatott a karantén idején.

A mahleri fejlődési szakaszok egymást követő ritmusa megváltozott:

Elhúzódott a szimbiózis, de ez az anya szorongása, esetleg magáramaradottsága miatt nem feltétlenül hozott biztos kötődést. A differenciáció később, lassabban indult, különösen, ha az apa távol dolgozott. A gyakorlásra, az anyától való eltávolodásra minimális esély volt, alig volt lehetőség a természeti, emberi környezet, a világ biztonságos megismerésére. A maszkviselés akadályozta a preverbális korban nélkülözhetetlen metakommunikáció felismerését. Ha el tudtak jutni az újraközeledésig, nagy viharokkal járt, a szeparációs szorongás felerősödött. A rokonokkal, nagyszülőkkel való személyes találkozás szinte traumatikus élmény volt, megnehezítette, késleltette a gyermekközösségbe való beilleszkedést, az anya munkába állását.

A családterápiás munka során fontos volt, hogy ne patológizálódjon a kisedés, és a gátolt szocializációs folyamatot megértve a család türelmesebbé váljon, segítsék az anya-gyermek diád nyitását a külvilág felé, adjanak időt a bizalom kialakulására.

karantén, differenciáció nehézsége, a személyes találkozás nehézsége

E-mail: dr.balogh.klara@t-online.hu

Barát Katalin

Szent Rókus Kórház, Budapest

Plenáris előadás, 2022. 04. 23. szombat 9:00–10:30

Bántalmazó kapcsolatok a családban és a terapeuta lehetőségei a változásban

A pandémia idején többször hallottunk arról a médiában, hogy a tartós bezártság, összezártság során gyakoribbá váltak a családon belül az erőszakos cselekmények. Ez a jelenség újra felveti a kérdést, mit tehet a családterápia, hogyan kezelheti ezeket a problémákat pár és családterápiás keretek között.

Az előadásban elsősorban a partnerbántalmazásra szeretnék koncentrálni, hogyan alakul ki, milyen fordulatok voltak eddig a kezelési ajánlásokban, hol tartunk most, mi a terapeuta felelősségteljes, etikus álláspontja, megközelítése ezekben az esetekben.

Külön foglalkozok a partnerbántalmazás ún. kétirányú formájával, a borderline-narcisztikus működésű párok estén, amikor a borderline düh és a narcisztikus harag megnyilvánulásai súlyos erőszakos cselekményekhez vezetnek. Mi a lehetősége, feladata a terapeutának ezekben az esetekben? Hogyan gondoskodik magáról, miközben a pár tagjainak erőszakos megnyilvánulásai közepette saját magát is bántalmazottnak érzi?

Bátki Anna, Kozma-Vízkeleti Dániel

Meghívottak: Bogár Zsuzsa, F.Lassú Zsuzsa, Herczog Mária, Pilinszki Attila

Kerekasztal, 2022.04.22. péntek 17:30-18.45

Könyvbemutató:

Családatározó - A sokszínűség pszichológiája (szerk.: Bátki Anna és M. Ribiczey Nóra)

Mit is nevezünk családnak? Erre a sokrétű kérdésre most neves pszichológusok, szociális szakemberek, gyógypedagógusok és családterapeuták adják meg saját válaszaikat, miközben részletesen be is mutatják a különféle családtípusokat.

Hiszen a családok nagyon sokfélék lehetnek. Gyakori, hogy a szülők elválnak, és külön élve nevelik a gyerekeiket. Az is sokszor megesik, hogy a válás után a szülők újraraházasodnak, és mozaikcsaládokban élnek tovább. Az sem ritka, hogy különféle okokból egy párnak nem születik gyereke, így ők ketten alkotják a családot. Ha a gyerekvállalás akadályba ütközik, segítségre van szükség: így születnek asszisztált reprodukciós eljárásokkal utódok. Az örökbe fogadó szülők nem a biológiai gyermeküket nevelik. Vannak, akik átmenetileg fogadnak a családjukba gyerekeket, ők a nevelőszülők.

Globalizált világunkban igen gyakori, hogy más-más országból érkeznek a szülők, vagy egy tőlük távol álló kultúrában nevelik a gyerekeiket, ők a többkultúrájú családok.

Szivárványcsaládokkal is találkozhatunk: ez esetben két férfi vagy két nő nevel együtt gyereket vagy gyerekeket, aki(k)nek az egyikük lehet a biológiai szülője, de az is előfordul, hogy egyik sem az.

Az is lehet, hogy a szülő mentális betegséggel küszködik vagy fogyatékkal él, ahogyan az is, hogy a szülők sérült gyereket nevelnek. Vannak veszélyeztetett, súlyos anyagi nehézségek közepette élő családok is.

Sokféle családban sokféle élethelyzet, kihívás adódik: kötetünk bepillantást enged ezek dinamikájába, és a téma szakértőitől arra is választ kaphatunk, hogy miként kezeljük a felmerülő nehézségeket.

Forrás: libri.hu

**Bella Éva, Bolba Márta, Heindl Péter, Kantár-Polyák Kamilla, Károlyi Krisztina,
Tasnádi Zsófia, Topolánszky Ákos**

Moderátor: Szükné Streit Marianna

Kerekasztal, 2022.04.22. péntek 14:00-15.30

A széléig merészkedni – segítség a szegénységben

Rendszerszemléletben dolgozva alapvető tapasztalatunk, hogy a jól működő rendszerek képesek tagjaikat megtartani, felemelni, sokféle utat biztosítanak az emberek fejlődéséhez, céljaik kibontakoztatásához. Legyen szó családról vagy tágabb társadalmi közösségekről, az egyén meg tudja találni helyét, szerepét az ilyen rendszerekben. Képes a gyorsan változó világhoz alkalmazkodni, a krízisekből jól, gazdagodva kijönni.

A kerekasztal beszélgetés körképet kíván nyújtani hazánk mélyszegénységben élő, sokproblémás családjainak helyzetéről, a perifériára szorult közösségek gondjairól, lehetőségeiről.

Az ország "minden szegletéből" hívtunk meg olyan szakembereket, akik ezekkel a családokkal dolgoznak. Szeretnénk arról beszélgetni, hogy mi módon tudnak a különféle krízishelyzetekben lévő családokkal együttműködni, őket támogatni.

Ki hogyan próbál jelen lenni ezeknek az embereknek az életében? Mit jelentett munkájukban a "covid" majd a háborús krízis okozta újabb kihívás? Miként próbálják és tudják a nehéz helyzetben lévő családok erőforrásait mozgósítani?

Mit tapasztalnak, milyen a civil és állami szervezetek támogatottsága, milyen lehetőségeik vannak és milyen nehézségekkel küzdenek? Mit javasolnak a jövőben a segítő rendszerek munkájának hatékonyabbá tételére?

Szeretnénk, ha a kérdések segítségével, a meghívott szakemberek meg tudnák osztani a tapasztalataikat.

Bogár Zsuzsa

Mozaikcsalád Alapítvány, Budapest

Előre felvett kiselőadás/poszter,

„Te akkor vagy jól, ha itt vannak, én akkor, ha nincsenek itt” – avagy kik a családtagok egy mozaikcsaládban?

Kiket tekintünk egy család tagjainak? Ha egy hagyományos család érkezik egy családterápiás ülésre, a válasz általában magától értetődő, ám nem ez a helyzet egy mozaikcsaládnál. Nagy jelentősége van, hogy egy mozaikcsaláddal folytatott munka kezdetén tisztázzuk ezt a kérdést. Gyakori tapasztalat, hogy évek óta élnek úgy mozaikcsaládok, hogy ez a téma egyáltalán nem kerül megbeszélésre a pár két tagja között sem. Az elmúlt két évben számos esetben a pandémiás helyzet okozta karantén – amely a gyerekekkel való kapcsolattartás megváltozását vonta magával – világított rá arra, hogy ez a kérdés tisztázatlan a párok kapcsolatában. A válasz megtalálásához a legfontosabb, hogy definiáljuk: mitől tekintünk valakit a családtagunknak? Az előadás bemutatja, hogy milyen helyzetekben érdemes erre a kérdésre fókuszálni, milyen eszközök vannak a családterapeuta kezében a válaszok feltárására, illetve hogyan segítheti a családterápiás folyamat a közös értelmezés kialakítását.

mozaikcsalád, válás, kapcsolattartás

E-mail: info@mozaikacsaladom.hu

Bogár Zsuzsa, Vajda Péter

Mozaikcsalád Alapítvány, Budapest

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Válásterápia – avagy a mediátor és a családterapeuta együttműködése

A Mozaikcsalád Alapítványnál folytatott munkánk során egyre többször tapasztaltuk, hogy azoknál a mozaikcsaládoknál, akik felkerestek minket problémáikkal, nagyon sok esetben volt a háttérben egy nehéz válás, vagy olyan helyzet, amelyben eldolgozatlanul maradtak a szálak a volt házastárssal. Rendre kiderült, hogy hoznak még valamit magukkal abból az időszakból, ami nyomasztóan és nagy erővel hat a jelenre is. Ekkor fogalmazódott meg bennünk: fontos, hogy azoknak a pároknak is segítséget nyújtsunk, akik éppen válási krízisben vannak, hogy a feldolgozatlan veszteségek, a nehéz érzelmek később ne mérgezzék akár az egyszülős létet, akár a későbbi mozaikcsalád életét.

A prezentáció bemutatja, hogy mi is az a válásterápia, hogy miként dolgozik együtt egy mediátor és egy családterapeuta a folyamatban, és hogyan és mikor tud nagy segítségként szolgálni egy ilyenfajta együttműködés.

válás, válásterápia, mediáció, mozaikcsalád

E-mail: info@valasterapia.hu

Gerevich József

Plenáris előadás, 2022. 04. 22. péntek 12:15–13:45

A balsors mint hajtóerő a művészetben

Brantôme francia nemesúr, katona és kiváló lovas 1684-ben lováról leesett, és súlyosan megsebesült, ami évekre ágyba döntötte. Akkor írta pletykákban, anekdotákban, intim részletekben bővelkedő emlékiratait Kacér hölgyek címmel, melynek hírnevét köszönheti. Frida Kahlo is ágyhoz kötve festette első képeit buszbalesetét követően. Luigi Pirandello Nobel-díjas író felesége 1903-ban felbontott egy férjének szóló levelet, amelyben az író apja beszámol arról, hogy a házassági hozományból vásárolt rézbánya tönkrement. Pirandello hazaérkezve feleségét stuporózus állapotban találta, amely élete végéig tartó pszichotikus betegsége nyitányának bizonyult. Pirandello ettől kezdve művei egyik főtémájává a pszichiátriai betegséget tette. Lovis Corinth, Otto Dix, Babits Mihály, Karinthy Frigyes és Esterházy Péter kései műveiken keresztül monitorozták letális kimenetelű betegségeiket. Csíkszentmihályi Mihály íróinterjúinak tartalomelemzéséből kiderül, hogy az íróvá válásban a döntő mozzanat valamilyen hátrány (trauma, betegség, krízis stb.) előnnyé transzformálása. Előadásomban ebből a megfigyelésből kiindulva teszem vizsgálat tárgyává a balsorsot mint hajtóerőt a művészetben.

Gyetvai Anna, Pilinszki Attila

Gyetvai Anna – SOTE, Mentális Egészségtudományok Doktori Iskola, Budapest

Pilinszki Attila – SOTE, Egészségügyi Közzolgálati Kar, Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Poszttraumás növekedés és jóllét elvált szülők körében

Célkitűzés: Az előadás célja bemutatni a poszttraumás növekedés (PTN) és egyes jóllétmutatók összefüggéseit elvált szülők mintáján (N = 304).

Módszer: A vizsgálat során a Poszttraumás Növekedésérzés Kérdőívet (Tedeschi–Calhoun 1996, Kovács–Balog–Preisz 2012), az Élettel való Elégedettség Skálát (Diener et al.1985; Martos et al. 2014) és a Vitális Kimerültség Skálát (Appels–Mulder, 1988; Kopp–Kovács, 2006) használtuk.

Eredmények: A PTN és az élettel való elégedettség között pozitív irányú ($r = 0,13$; $p < 0,05$), a vitális kimerültség esetében pedig negatív irányú ($r = -0,15$; $p < 0,01$) szignifikáns korreláció található. A PTN egyes alskálái és demográfiai változók tekintetében további szignifikáns eredményeket találtunk (nemi különbség: $Z = -3,865$; $p < 0,01$).

Konklúzió: A válságok lehetőséget adnak az élet területeinek újraértékelésére és így a növekedésre, fejlődésre (Updegraff–Taylor 2000). Bár a tanulmányok jelentős része a nehéz élethelyzetek negatív hatásait vizsgálja, az ezekkel való megküzdés szempontjából kiemelt jelentősége van a pozitív hatások feltárásának is. A kutatásunk eredményei alapján elmondható, hogy a PTN és válás kapcsolatát érdemes további módszerekkel is feltérképezni.

válás, elvált szülők, poszttraumás növekedés, élettel való elégedettség, vitális kimerültség

E-mail: gyetvai.anna@phd.semmelweis.hu

Hardy Júlia, Udvarhelyi Anikó, Tillmann Lili, Schell Gergely, Radnai Fruzsina

Thyris Központ, Budapest

Esetismertetés II., 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

Covidon innen és túl – Múlton innen és túl – Párkapcsolaton innen és túl

A Thyris Rendelő közössége új eseteit mutatja be, ami részben a Covid-járványhoz kötődik, részben a párterápia és a szexterápia határterületeit vizsgálja. Reflektálunk a határookra, amik átbillentenek kapcsolatokat és terápiás megközelítéseket is.

1. Sonkoly Zsuzsanna: Vágyon innen és túl – Testünk jelzései, rezdülései irányítúként szolgálnak a párkapcsolatunkban. Az érzelmi elmagányosodás az intimitás megszűnéséhez vezet. Felérbeszthető a test? Visszahozható a vágy?

Milyen szempontokon és témakörökön keresztül lehet megbillenteni a lefagyást, az eltávolodást párterápián belül? Két eseten keresztül keressük a válaszokat, hol a szexterápia és a párterápia határa.

2. Tillmann Lili – Schell Gergely: Covidon innen és túl – A kényszerű összezártság hatásai a túl korai elköteleződésű kapcsolatokra kérdéses. Ahogy a családtámogatások új lehetőségei is ellentmondásosan hathatnak a családokra.

3. Hardy Júlia – Udvarhelyi Anikó: Párkapcsolaton innen és túl – Bár életük Nagy Szerelmének tartják egymást a pár tagjai, mégis szinte kényszeres módon sértik meg az összetartozás érzését. A polyamoria mögött szexuális traumák, transzgenerációs örökségek és egyéb súlyos veszteségek rajzolódnak ki. A pszichodráma segítségével térképezzük fel és próbáljuk meggyógyítani a múlt sebeit.

vágy, test, szexterápia – elköteleződés, korai zárás – polyamoria, trauma, dezorganizált kötődés, pszichodráma

E-mail: hj@hardyjulia.co

Hardy Júlia, Nagy Péter, Szemelyácz János, Török Szabolcs, Túry Ferenc

Moderátor: Barcy Magdolna

Kerekasztal, 2022.04.23. szombat 16:30-18.00

Telemedicina – online terápiák a gyakorlatban

A telemedicina, vagy esetünkben inkább telementálhygiéné jelentőségére a covid alatt figyeltünk fel, mikor is sokszor az elektronikus eszközök helyettesítették a terapeuta-kliens személyes találkozását. Holott az ún. e-Health, azaz az IKT (információs és kommunikációs technológia) alapú mentálhygiénés szolgáltatások már jó 60 éves múltra tekintenek vissza. Akkoriban kezdték vizsgálni a kutatók az online kommunikációt, melyet kezdetben internetes önszolgáltató csoportok, levelező rendszerek, később hír-csoportok formájában használtak az emberek. Ezeket, pl. ritka betegségekkel, pszichés problémákkal, depresszióval küzdők alapították. Számukra áttörést jelentett, hogy így távolról is kaphatnak segítséget, megtalálhatták akár több ezer kilométer távolságban élő sorstársaikat és úgy kérhettek lelki segítséget, hogy nem kellett a megbélyegzéstől, stigmatizációtól tartaniuk. Tehát nem csak az állami, egészségügyi vagy szociális ellátórendszer tagjai használták és használják a jelenben is a net-kommunikációt, hanem civil szervezetek, üzleti szereplők, magán csoportok tagjai, vagy akár egy-egy szakember, rendelő is működtethet ilyen szolgáltatást.

Itthon a Magyar Pszichológiai Társaság már 2004-ben beemelte a Szakmai Etikai Kódexébe a távterápia irányelveit, 2010-ben pedig megalakult a Magyarországi Online Lelki Tanácsadás Egyesület (MOLTE). Később, az egyre gyakoribbá váló külföldi munkavállalás kapcsán került előtérbe az online kapcsolattartás, de igazán azonban csak a vírusjárvány hívta életre a távterápiák kérdését. Végül 2020 őszén az EMMI rendeletben szabályozta is az ilyen jellegű egészségügyi szolgáltatások szabályait, minimumfeltételeit, a szereplők kötelezettségeit. A személyes találkozások ellehetetlenülése percekben belül megteremtette az online terápia, egy új pszichoterápiás alapforma gyakorlatát, melyben a technikai feltételek nagyban befolyásolják a terápiás kapcsolatot, a munkamódszert és a terápiás hatást.

Kerekasztalunk abból a célból szerveződött, hogy teret adjunk azoknak a szakemberek, akik tapasztalatot szereztek az elmúlt években ezen a téren, akik – sokszor úttörő módon – kitaposták az utat, hogy a jogi szabályokon túl miként is lehet, miként is kell online kapcsolatot tartani a betegekkel, kliensekkel.

Elsősorban a terápiás gyakorlatra fókuszálunk, a digitális módszerben rejlő lehetőségekre, de a szakmai irányelvekre is. Meg szeretnénk ismertetni a hallgatósággal az online terápia sajátosságait, a személyes és az elektronikus munka különbségeit, az eltérő hatásmechanizmusokat, az esetleges korlátokat, ill. az ebben a formában rejlő új lehetőségeket.

Sokféle kérdést vet fel ez a fajta munkamód: mikor van jogosultsága az online munkának, hogyan lehet a metakommunikáció beszűkítettségét, a mozgás és érintés hiányát ellensúlyozni, miként lehet a többszemélyes terápiákat technikailag lehetővé tenni? Kitérünk a keretek, határok kérdésére, az eltérő felelősségi, alkalmassági kívánalmakra, a kompetencia-határookra, a lehetséges technikai és emberi akadályokra, a nehézségekre is. Természetesen a fő kérdés az, mi szolgálja leginkább a lélektani tér és a reflektivitás megőrzését?

**Józsa Balázs, Sonnevend Mária, Schwanner Zita, Várhegyi Linda, Veres Júlia,
Csáky-Pallavicini Zsófia, Pap Erika**

Murmo Szakpszichológiai és Művészetterápiás Központ, Budapest

Esetismertetés III., 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

Lehetnek-e Lotilkónak szárnyai? – Rendszerszemléletű munka pszichiátriai szintű problémákkal élő gyerekek családjával

Szakmai műhelyünk független szervezetként azzal a céllal alakult 2015-ben, hogy gyermekpszichiátriai problémákkal élő gyermekeknek és családoknak nyújtson hosszú távú terápiás segítséget.

A Lotilko programban részt vevő 9–18 éves gyerekek és kamaszok vezető tünetei gyakran neuropszichiátriai állapotokkal és személyiségfejlődésbeli elakadásokkal kapcsolatosak, de sokszor tüneti szinten is súlyosak – önsértés, szuicid krízisek, evészavarok, disszociatív zavarok, hangulati problémák. Azt tapasztaltuk, hogy e gyerekek mögött az intrapszichés működésben súlyos traumákkal, elakadásokkal vagy hiányokkal küzdő szülők, patológiás működésű családi rendszerek állnak. A programban nagy hangsúlyt fektetünk a szülők és a család aktív bevonására az első pillanattól, valamint szülőcsoporttal és rendszerszintű intervenciókkal bővítettük ki a folyamatot. Erre a változásra a gyerekek visszajelzései és a team belső megélése, a szupervíziós munka során jutottunk: főként a serdülők leválási, alakulási folyamatának értékes része a családi rendszer formálódása, a szülei megtartásának igénye. Munkánk szakmai hátterét az MBT-A és TFP-A működési kerete adja.

A műhelybeszélgetés során megosztjuk terápiás tapasztalatainkat, munkamódunkat, krízispontjainkat és fennálló dilemmáinkat a különböző típusú elakadások esetén. Sok válaszunk, de még több kérdésünk van nekünk is...

rendszerszemléletű gyógyítás, komplex teammunka, személyiségfejlődési elakadások

E-mail: murmomail@murmo.hu

Komlósi Piroska

Magánrendelés, Budapest

Workshop, 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

Az ellenállások kezelése családokkal és párokkal való munkában

Az ellenállás a lélek természetes védekezése a feszültséget okozó hatásokkal szemben. Ezért a pszichotertápiában folyamatosan jelen lehet s erre fel kell készülnünk. Ezt szeretném segíteni ezzel a workshoppal. Röviden tárgyaljuk az ellenállás jelenségének elméleti megközelítését az elmúlt száz évben, majd az utóbbi évtizedek szemlélete jegyében a család- és párterápiákban való sajátosságokkal foglalkozunk. A résztvevők tapasztalatait is összegyűjtve – kitérve a kötelezettekkel folyó, az ellenállás szempontjából különösen nehéz munkára is – áttekintjük azokat a gyakori terápiás helyzeteket, amelyekben az ellenállás felismerhető. Foglalkozunk a terápiás feltárás folyamataiban megjelenő, a terapeutának szóló, valamint a terápiás módszernek, illetve az intézménynek szóló ellenállásokról és azok kezelésének lehetséges módjaival, technikáival.

Kovácsné Horváth Antónia, Szentléleki Kriszta: Magyar Kaland-, Élménypedagógiai és Terápiás Módszertani Egyesület keretében megnyert pályázat (MOL Gyermekgyógyító Program)

Szentléleki Kriszta, Lélekműhely Pszichológiai Központ, Dunakeszi; ELTE PPK, Budapest

Kovácsné Horváth Antónia, Budapest;

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Szülőcsoportok vezetése – élménypedagógiai és pszichodramatikus módszerek alkalmazása családterápiás fókuszú csoporthelyzetben

2021. május és október között a Magyar Kaland-, Élménypedagógiai és Terápiás Módszertani Egyesület keretében ADHD-val élő gyermekeknek és szüleiknek tartottunk 8 alkalmas foglalkozást Szentendrén, összesen 10 család részvételével. A projekt a MOL Alapítvány támogatásával valósult meg, címe: „Leláncolva is tengerként zengtem én!” A figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarban szenvedő gyermekek és családjaik támogatása élményterápiás és pszichodramatikus módszerek segítségével. Programunkat párhuzamosan tartottuk a gyermekek és szüleik számára külön-külön csoportban. A gyermekekkel két szakember foglalkozott élményterápiás gyakorlatok segítségével, mi pedig a szülőcsoportot vezettük. A program fő célja volt, hogy a szülői alrendszer támogatására nagyobb hangsúly kerüljön, hiszen, ha a szülők kompetenciája erősödik, a gyermekükkel való viszony javul, a megküzdési kapacitás is jelentős mértékben növekedni fog. A szülőcsoport lehetőséget adott, hogy a hasonló problémákkal küzdő családok ki tudják fejezni nehézségeiket, aggodalmaikat, rá tudjanak találni erőforrásaikra, továbbá új irányokat, eszközöket kapjanak a mindennapok jobb megéléséhez. A pszichodramatikus és az élményterápiás módszereket családterápiás eszközökkel kombináltuk, melyekből prezentációs kiselőadásunkban konkrét példákat is mutatunk.

szülőcsoport, ADHD, pszichodráma, családterápiás, élményterápiás módszertan

E-mail: szentleleki.kriszta@gmail.com

Kozékiné dr. Hammer Zsuzsanna, Iring Zoltán

KapcsolatCentrum Családi, Egyéni , Párterápiás és Oktató Központ; Budapest

Workshop, 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

Párhuzamos terápiák

A karanténnal együttjáró bezártság, a betegségtől és annak kimenetelétől való félelem, a nehezen kezelhető helyzetekkel együttjáró sok bizonytalanság jelentősen megváltoztatta a családok, párok együttélését. A családi és párkapcsolati elakadások megszorodtak, a korábban már meglévő problémák destruktív ereje intenzívebbé vált, aminek a hatására a családok, párok egyre nagyobb gyakorisággal kérnek segítséget, sokszor egyszerre több szakembertől is. Így előfordul, hogy párhuzamosan, egyszerre több folyamatban vesznek részt. Időnként a családterápia a kiindulás és ehhez csatlakoznak egyéni terápiás folyamatok, máskor a párterápiák mentén merül fel az egyéni folyamatok igénye. A párhuzamos folyamatokban való részvétel ötlete jöhet a családtagoktól, de akár szakembertől is. Az egy időben folyó terápiák zavart kelhetnek a kliensekben, de a szakemberekben is. Nehézzé válik a tisztánlátás azzal kapcsolatban, hogy melyik terápiában mi történik, merre halad a folyamat. Különösen bonyolult a helyzet olyankor, amikor a terapeuták nem tudnak egymással egyeztetni és a segítő folyamatok egymástól függetlenül, akár ellentétes irányba is tarthatnak. A workshop ennek az általános jelenségnek az egyedi megnyilvánulását kívánja végigkövetni olyan konkrét családterápiás történetek bemutatásával, amelyeken keresztül láthatóbbá válik a párhuzamosan futó terápiák indikációja és kontraindikációja.

krízis, párhuzamosan futó terápiák, családterápia, párterápia, egyéni terápia

E-mail: hammerzs@t-online.hu; iringzoltan@gmail.com

Kozma-Vízkeleti Dániel

Családi Szolgálatok Ligája Alapítvány, Budapest

Előadás-szekció II., 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

Transzgenerációs megküzdéstörténetek mint erőforrások

„Nagyapa hazajött a hadifogságból”; „Dédiék elrejtették a terményt a beszolgáltatás elől”; „Eszi mama a testvérel a családból szinte egyedülként, túlélte a holocaustot”; „Óma visszazökött a kitelepítéskor a szülőföldre, máig Óbányán él”.

A családtörténettel való munka célja a veszteségélmények feldolgozása mellett, az erőforrásközpontú rendszerszemlélettel egybevágó tapasztalatom szerint, a túlélés- és megküzdéstörténetek, a megoldási kísérletek, a „jó gyakorlatok” összegyűjtése.

Különösen aktivizálódni érzem ezt a törekvést napjaink kríziseiben – a járványhelyzettel, az éleződő társadalmi feszültséggel, a szomszédságunkban eszkalálódó konfliktussal, az elszaladó árakkal, a klímaszorongással való megküzdés idején.

Tapasztalom, hogy amiként saját családom túléléstörténetei nekem segítenek, úgy nyernek bátorítást, biztatást klienseink annak nyomán, hogy rálátnak: ők az élő bizonyítékai ősök „elég jó” megoldáskereséseinek.

Ezekből a történetekből szemezgetünk és a velük való erőforrásközpontú, rendszerszemléletű munka módszertanából válogatunk az előadásban.

megküzdés, narratívák, transzgenerációs, erőforrás

E-mail: daniel@kozmavizkeleti.hu

Kőműves Zsuzsanna, Magyar Judit, Mailáth Mónika, Ötvös Dóra

Kőműves Zsuzsanna, Mailáth Mónika, Ötvös Dóra: DE KK Onkológiai Klinika, Debrecen; Magyar Judit: DE KK Sugárterápiás Klinika

Esetismertetés I., 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

„Maszk nélkül” – daganatos betegek

családjainak rendszerszemléletű támogatása

Az onkopszichológia sajátossága a többszintűség: a klienssel kötött szövetség végig megtart egy szupportív vonulatot, ha kell, „bedobja” a krízisintervenció mentőövét, de a stabilabb szakaszokban mélyebb önismeretre, kapcsolati érzékenyítésre is alkalmat teremt. A haldoklóval való kommunikáció, életösszegzés célkitűzéseit, légkörét tekintve minden egyéb pszichoterápiás gyakorlattól különbözik, a szakembertől különleges képességet kíván. A szakértői attitűd nem alkalmas, nem elegendő a beteg szavakba nem önthető félelmének, egzisztenciális magányának oldásához. Lélekben két meztelen ember ül egymással szemben: a nem öncélú személyesség munkaeszközünk.

A rák és gyógyítási folyamata érinti a beteg családját, tágabb közösségét is; életmódbeli változások, érzelmi reakciók összetett sorát idézik elő, melyre minden család a saját módján válaszol. Néhol megerősíti kötelékük erejét, sok pár kapcsolatában megnövekszik a feszültség. Esetbemutatusainkban az egyediségre való hangolódás mikéntje kap kiemelt szerepet.

onkopszichológia, támogatás, krízis, veszteség, újraszerveződés

E-mail: mailathmoni@freemail.hu

Kun Bernadette, Frikker Gabriella, Kenyhercz Viktória, Kaló Zsuzsa

Kun Bernadette: ELTE PPK, Pszichológiai Intézet, Klinikai Pszichológia és Addiktológia Tanszék, Budapest

Frikker Gabriella: ELTE PPK, Pszichológiai Intézet, Budapest

Kenyhercz Viktória: ELTE PPK, Pszichológiai Doktori Iskola, Budapest

Kaló Zsuzsa: ELTE PP

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Transzgenerációs hatások és diszfunkcionális családi mechanizmusok munkafüggők körében: egy kvalitatív kutatás eredményei

Célkitűzés: A munkafüggőség során a személy olyan mértékben és kényszeresen túlzásba viszi a munkavégzést, hogy az számos káros következménnyel jár. A munkafüggők életében rendszeresebbek a munka-család konfliktusok, és a házastársak elégedetlenebbek a párkapcsolatukkal. Családterápiás megfigyelések szerint a munkafüggők diszfunkcionális családi mintázatokkal jellemezhetők. E működésmódok akár a származási családból is eredeztethetők, így célunk volt ennek vizsgálata. Módszer: Kvalitatív kutatásunkban interjúkat készítettünk munkafüggő személyekkel (N = 29). Az interjúk tematikus tartomelemzésével azt vizsgáltuk, hogy a szülői-nevelői attitűd és a családi légkör mennyiben járulhat hozzá a munkafüggőséghez. Eredmények: Az egyik azonosított fő téma a diszfunkcionális családi mechanizmusok, ami magában foglalta az otthoni biztonságérzet hiányát és a családban megjelenő addikciók témáit. A szülői normák és értékek témakörén belül kiemelkedett a felmenők munkára irányuló kitüntetett figyelme és a gyermekkel szemben támasztott magas elvárások, melyek megfelelési kényszerhez vezettek. Konklúzió: A családi diszfunkciók és transzgenerációs attitűdök elősegítik a későbbi munkafüggőség kialakulását.

munkafüggőség, kvalitatív kutatás, családi diszfunkciók, transzgenerációs minták

E-mail: kun.bernadette@ppk.elte.hu

L. Ritók Nóra

Igazgyöngy Alapítvány, Berettyóújfalu

Plenáris előadás, 2022. 04. 22. péntek 12:15–13:45

Lehet még rosszabb is? (Megörökölt és új krízishelyzetek)

A generációs szegénységben, a gyerekszegénység ellen dolgozva az ember sokféle krízishelyzetet lát. Vannak, melyek állandósultak, megmaradnak a szociális minták átörökítésével, átadódnak generációról generációra. Már ez egy nagy kihívás, hogyan lehetne megtörni ezeket, de közben a világ változik, új hatások, helyzetek teszik még bonyolultabbá a segítő munkát. Az utóbbi években az ilyen új, a krízishelyzeteket befolyásoló, létrehozó, a megoldásokat tovább nehezítő tényezők között megjelent pl. a kábítószer, az online tér, vagy épp a Covid. Új módszerekre, hatásokra lenne szükség, új terekben kellene megjelenünk... miközben a rendszer még a régiekkel sem tudott hatékony lenni. Mi hiányzik? Speciális, korszerűbb tudások, szakemberek? A hatások egymásnak ellentmondó rendszere? Vagy minden rendben, csak a tempó nem ugyanaz? A krízisek gyorsabban termelődnek, mint ahogy mi reagálunk? Hogyan lehetne úrrá lenni a rögzült és új helyzeteken?

Lakatos Csilla, Happ Zsuzsa, Csordás Georgina, Csókási Krisztina

Lakatos Csilla – Miskolci Egyetem, Egészségtudományi Kar, Miskolc; Happ Zsuzsa – Pécsi Tudományegyetem, Pszichológia Intézet Doktori Iskola, Pécs; Csordás Georgina – Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Pszichológia Intézet, Eger; Csókási Krisztina – Pécs

Előre felvett kiselőadás/poszter,

A párkapcsolati stressz és megküzdés összefüggései tartós párkapcsolatokban

Célkitűzés: Kutatásunkban a diádikus stressz jellemzőit vizsgáljuk a párkapcsolatok jellege és időtartama szerint. Az eredményeket a diádikus megküzdés összefüggésében értelmezzük.

Módszer: A diádikus stresszt, a diádikus megküzdést és a párkapcsolati elégedettséget kérdőívekkel (MSQ-C-Hu; DCI-H; RAS-H) mértük, illetve a párkapcsolatra vonatkozó adatokat vettünk fel. A keresztmetszeti kutatásban N = 609 fő (282 férfi, 327 nő; átlagéletkor 31,6 év) vett részt.

Eredmények: A diádikus stressz mértéke összefüggést mutat a párkapcsolat jellegével (p-értékek 0,005 és 0,026 között), időtartamával ($p \leq 0,029$), illetve a gyermekneveléssel ($p < 0,001$). A vizsgált mintában az intradiádikus stressz közepes-erős kapcsolatban áll a párkapcsolati elégedettséggel (r-értékek $-0,286$ és $-0,657$ között; $p < 0,001$), a diádikus megküzdés az intradiádikus stresszrel mutat összefüggést (r-értékek $-0,342$ és $-0,491$ között; $p < 0,001$).

Konklúzió: A diádikus stressz növekvő tendenciát mutat a kapcsolati idő előrehaladtával és a gyermekneveléssel. Előadásunkban a krízisek megelőzése, a páros megküzdési kapacitás megtartása, illetve növelése céljából értelmezzük a sikeres diádikus megküzdésben rejlő lehetőségeket.

diádikus stressz, diádikus megküzdés, párkapcsolat

E-mail: lakatos.a.csilla@gmail.com

Majoros Andrea

Budai Gyermekkorház, Epilepszia-Neurológia Szakambulancia, Budapest

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Az egyén egész-sége – Erich Neumann új etikája

Erich Neumann a II. világháború világegése közben írta meg a „Mélypszichológia és új etika” című könyvét, amit 1948-ban publikáltak először. Nagy port kavaró botránykönyv volt. A szerző annak akart a végére járni, hogy a zsidó-keresztény etika miért nem tudta megakadályozni, hogy Európa a vér és gyűlölet mocsarába süppedjen. Miért hatott a náci propaganda ilyen erővel az egyénre, miért nem hatottak a tömegekre a keresztényi szeretet erői és a tízparancsolat intelmei?

A poszter apropóját az adja, hogy a könyv 2021. márciusában megjelent magyar fordításban az Oriold Kiadónál.

A poszterben szeretném felvillantani a könyv főbb gondolatait, a régi etika és az új etika jellegzetességeit. Neumann gondolatai különös jelentőséggel bírnak napjaink értékbizonytalanságában – amely rendkívüli erővel hat a családokra is. A kulcs szerinte az egyén integrált személyiségfejlődésében van. Soha nem volt ilyen szélsőséges értékavalkád a világ társadalmaiban. Ebben a kaotikus környezetben adhat támpontot Erich Neumann régi-új gondolataival.

Erich Neuman, új etika, értékválság, integrált személyiség

E-mail: andrea.majoros65@gmail.com

Megyeri Zsuzsanna

XII. Kerületi Családsegítő, Fél-sziget Klubház, Budapest

Előadás-szekció II., 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

A belső család modell (Internal Family System – IFS)

Az IFS egy elméleti és terápiás rendszer, amelyet Richard C. Schwartz családterapeuta fejlesztett ki. Alapja az, hogy nincs egységes elme, a tudat személyiségrészek összessége, ami belső családként működik.

Schwartz szerint belső családunk 3 alaptagból áll: Szelf, Protektorok és Száműzöttek. Az élen jó esetben a Szelf (egészséges felnőtt, jó szülő) áll, ám helyette gyakran a Protektorok ragadják magukhoz a vezetést. Nekik az a hiedelmük, hogy a traumát átélt Száműzött Részeket csitítani kell, hogy azok ne árásszák el a rendszert fájdalmas érzésekkel, mert az összeomláshoz vezet. A Száműzöttek gyógyulni szeretnének, elmondani a történetüket, de ezt a Protektorok túl felzaklatónak, ijesztőnek ítélik meg, és extrém viselkedéssel próbálják megakadályozni. Ez a küzdelem kimerüléshez vezet, ami pszichés problémák, maladaptív működésmódok, diszfunkcionális kapcsolatok formájában mutatkozik meg.

Terápiában a Részek elkülönülnek egymástól és a Szelftől, ugyanakkor integrálódnak a rendszerbe, és megtanulnak együttműködni. A Részek az extrém helyett adaptív szerepet vesznek fel, és kiegyensúlyozott együttműködésre lesznek képesek a Szelf együttérző irányítása mellett.

belső család, protektorok, száműzöttek, szelf, az elme multiplicitása

E-mail: mezsuka@gmail.com

Bartus Ágnes, Moretti Magdolna

Bartus Ágnes: magánpraxis, Eger – Moretti Magdolna: magánpraxis, Markoth Ferenc Kórház, Eger

Workshop, 2022. 04. 23. szombat 12:30–14:00

Test-Lélek-Család

Hogyan hat az idegrendszeri éretlenség és a trauma a családi rendszerre

Az atipikus idegrendszeri fejlődésű gyerekek kötődését, viselkedését messzemenően befolyásolja az autonóm idegrendszeri működésük zavara. A rendelőben széles a palettája a tüneteknek: oppozíciós zavar, az étkezés furcsaságai, érzelmi, viselkedési és alvásproblémák. A gyermek tünete komoly terheket ró a szülőkre, párkapcsolatukra és a tágabb családra is. Mindezen felül az idegrendszer fejlődését meghatározzák a családok transzgenerációs traumái, a terhesség alatti vagy születéskori komplikációk és traumák, és természetesen mindaz a kedvezőtlen hatás, ami a gyermeket élete bármely szakaszában éri.

A szerzők számos közös eset rövid prezentációját mutatják be, így: párkapcsolati krízis mint „megrendelés”, melynek kiváltója a súlyosan traumatizált gyermekek viselkedési zavara, pánikbeteg apa és erősen szorongó anya tükrözési és ráhangolódási nehézségei, melyek biológiai okokkal is magyarázhatóak voltak, egy kislány súlyos figyelemzavara, emocionális nehézségei, háttérben a szülők feszült párkapcsolata, pánikbeteg anya és súlyos alvászavarral küzdő gyermeke. A workshopban bemutatjuk a legújabb elméleti megközelítéseket, a biztonságérzet neurobiológiai hátterét (Porges polyvagal elméletét) és gyakorlati módszereket osztunk meg, melyek segítenek a felismerésben, és a kezelésben is. Hisszük, hogy a rendszerszemléletű, nyitott, bio-pszicho-szociális megközelítés és a teammunka segítségével sorsfordító eredményeket lehet elérni.

trauma, biztonság, idegrendszeri éretlenség, krízis, család

E-mail: agnes.bartus@gmail.com

Napravszky Noémi, Danis Ildikó, Tóth Ildikó

Napravszky Noémi, ELTE BGGYK Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet, Budapest

Danis Ildikó, Semmelweis Egyetem EKK Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Tóth Ildikó, Természettudományi Kutatóközpont, Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet, Budapest

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Korai kapcsolat- és kötődésfókuszú intervenciók a biztonságos kötődés elősegítése érdekében

A kora gyermekkorban fejlődő kötődési kapcsolatok alapvető fontossággal bírnak a gyermek lelki egészségének alakulása szempontjából. A gyors ütemben zajló korai fejlődés kihívásai, a családi működést és a szülői gondozást befolyásoló negatív életesemények, krízishelyzetek, esetenként traumatikus tapasztalatok, valamint a szülők és a gyermek egyéb nehézséget jelentő egyéni jellemzői fokozott rizikót jelenthetnek a pozitív, törődő szülő-gyermek kapcsolat alakulására nézve. A szülői jóllét, a kompetens szülőség, a hatékony szülői együttműködés és a szenzitív szülő-gyermek kapcsolat támogatásában kiemelt szerepet játszanak a nemzetközi gyakorlatban ismert korai kapcsolat- és kötődésfókuszú intervenciók programok. A prezentáció célja, hogy a rendszerszemléletű családterápiák és a szülő-csecsemő konzultációk mellett felhívja a figyelmet e specifikus korai intervenciók lehetőségeire. A bemutatásra kerülő eljárások a szenzitív gondozás és a biztonságos kötődés alakulását hivatottak elősegíteni, amely védőfaktort jelenthet a későbbi pszichés és pszichoszociális problémák előfordulásával szemben, továbbá hatékony megküzdési stratégiák aktiválódását segítheti elő krízishelyzetekben.

korai kötődési kapcsolat, biztonságos kötődés, kompetens szülőség, korai kapcsolat- és kötődésfókuszú intervenciók

E-mail: napravszky.noemi@gmail.com

Ocsovai Dóra

Ocsovai Dóra, SZTE Magyar–Francia Felvilágosodás Kutatócsoport, Budapest

Előadás-szekció III., 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

Az elmaradt érintéstől a testimádatig – az anyai érintésfóbia következményei Auguste Rodin műtermében

Hová vezethet az anyai érintés hiánya? Auguste Rodin, „a csodálatos képfaragó” példája azt tárja elénk, hogy kivételes esetben egy páratlan alkotói életút felé is.

Kevésbé ismert tény, hogy a szobrász anyja érintésfóbiában szenvedett, emiatt saját gyermeke megérintését is kerülte. Ez az érzelmi és testi depriváció az érzékeny kisfiúban traumatikus sérüléseket hagyott, s egyben hozzá is járult művésszé válásához, hiszen az érintéshiány szublimálása Rodin felnőttkorában egyenesen művek születését segítette elő.

Az érintés feloldozó hatásával a szintén szobrász Camille Claudellel megélt szerelmi kapcsolata is szembesítette. 'Test' és 'érintés' művészete centrális motívumai lettek – műterme szinte emberi formák laboratóriumává vált.

Esete elgondolkodtató bizonyítéka annak, hogy az érintésmegvonás végül áttételesen hozzájárulhat a művészi kiteljesedéshez. Az előadás során a folyamat stációit pszichobiográfiai megközelítésben, művek képes példáján át járjuk be.

művészetpszichológia, Rodin, érintés, érintésfóbia

E-mail: dora.ocsovai@staff.elte.hu

Pap Éva

HCSM, Budapest

Előadás-szekció I., 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

Az egyéni terápia tényleg kifelé visz a kapcsolatból?

Ma, amikor a helyzet, amiben élünk, eleve megnehezíti és próbára teszi a kapcsolatainkat, kiemelten fontos, hogy a nem szükségszerű, felesleges terhektől lehetőségeink szerint védjük azokat. Továbbá az is fontos, hogy bátran tudjuk a klienseket továbbirányítani egyéni folyamatba, vagy együtt dolgozni más szakemberekkel, amikor szükséges.

Ezt nem könnyíti meg az a jelenség, amire általában úgy hivatkoznak, hogy „az egyéni terápia kifelé visz a kapcsolatból”, illetve az, amikor a kliensek túl sok segítőhöz járnak egy időben.

Az előadás célja egyrészt annak körbejárása, hogyan tudjuk óvni a párkapcsolatokat, családi kapcsolatokat a rendszerszemléletet és a sématerápia elméletét használva, akár egyéniben, akár pár- vagy családterápiában dolgozunk, másrészt inspirációt nyújtani ennek a problémakörnek a továbbgondolására.

kapcsolatok védelme, önismeret

E-mail: evapap@outlook.hu

Pászthy Bea

SE, I. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermekpszichiátriai és Pszichoterápiás Osztály, Budapest

Plenáris előadás, 2022. 04. 23. szombat 9:00–10:30

Kamaszok a krízis idején

2020-ban publikált nemzetközi epidemiológiai vizsgálatok megállapítják, hogy a fogyasztói társadalmakban a gyermek- és serdülőkorúak 25-30%-a küzd érzelmi vagy viselkedési problémákkal, és 7-ből 1 gyermeknek diagnosztizált mentális betegsége van.

Magyar adataink szerint a 14 év alatti populációban az egészséges életév-veszteség (DALY) második leggyakoribb oka a mentális betegségek és viselkedészavarok. Ugyanakkor egyre nő azoknak a gyermekeknek a száma, akik pszichológiai problémára vagy mentális betegsége hajlamosító vagy veszélyeztető környezetben élnek (munkanélküli szülők, szenvedélybeteg szülők, mentális betegséggel küszködő szülők, társadalmi izoláció, nem adaptív megküzdési stratégiák, alkohol-drog használat a családban). A Covid-19 világjárvány tovább rontotta az egyébként is sokkoló epidemiológiai adatokat.

Előadásomban áttekintem a 2019–2022 közötti időszakot a serdülők szempontjából. 2019-ben a klímaváltozással kapcsolatos klinikai szintű klíma-szorongás és öko-gyász jelentett különösen feszítő kérdést, szignifikánsan nőtt hangulatzavar tüneteivel, életpéld nélkül, tervek nélkül, motiválatlanul, a klímakatasztrófa szorongásában gúzsba kötve érkező gyermekkorú páciensek száma. Majd 2020 elején hazánkban is megjelent az ebben az emberöltőben soha nem látott pandémia, a Covid-19, mely két éven keresztül elképesztő terhet rótt a családokra és gyerekekre. A mentális betegségek és kórállapotok újabb jelentős emelkedését hozta a világjárvány. Idén tavasszal, épp fellélegezhettünk volna, amikor szomszédunkban kitört az ukrán–orosz háború, mely mindösszesen pár hete tart, de már most észlelhető a szülők, gyerekek, kamaszok félelme.

A családterápiákon rendszeresen megjelenő téma a háború és a menekülés. A serdülőkor feladatai a szülőkről való leválás, az individuáció, az autonómia megszerzése. A serdülők, a közeljövőre jóslat borús környezeti és társadalmi változások apokaliptikus gondolatiságában, szorongató tehetetlenséget élnek meg a jövőjük alakításával kapcsolatban. Az egészséges személyiségfejlődés irányába mutató serdülőkori pszichés változásokat, a bátor önmeghatározást nagymértékben gátolja, hogy egyre határozottabb tónussal egy felbomló, pusztuló, viszonyítási pontokat nélkülöző világképbe kellene belehelyeznie magát a fiatalnak.

A pszichiátriai betegségek nem választhatók el attól a korszaktól, illetve civilizációtól, kulturális környezettől, amelyben kialakulnak. A pszichiátriai kórképek szemünk előtt születő tartalmi változása új kihívások elé állítanak minket, szakembereket is. Az erről való közös gondolkodás elengedhetetlen és sürgető.

Pilinszki Attila, Gyetvai Anna, Bata Erzsébet, Watfa Zsüli

Pilinszki Attila ¹; Gyetvai Anna ^{2,3}; Bata Erzsébet ⁴; Watfa Zsüli ⁵

1 Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar, Mentálhigiéné Intézet, Budapest

2 Semmelweis Egyetem, Mentális Egészségtudományok Doktori Iskola, Budapest

3 Győr-Moson-Sopron Megyei Gy

Előre felvett kiselőadás/poszter,

Krízisből együttműködés – A válás utáni közös szülőség kapcsolata a konfliktusok gyakoriságával és a konfliktuskezelési stratégiákkal

Célkitűzés: Az előadás célja a közös szülőség és a konfliktusok gyakoriságának, konfliktuskezelési stratégiák összefüggéseinek bemutatása. Módszer: A kérdőíves vizsgálat során elvált szülőket kérdeztünk (N = 404). A regresszióelemzésben kimeneti változóként a Mindennapi közös szülőség skálát (D-COP; McDaniel, 2017), független változóként pedig a szociodemográfiai háttérváltozók és a válás történetére vonatkozó kérdéseken kívül, a Párkapcsolati konfliktusok és problémamegoldó stratégiák (Kerig, 1996) kérdőív egyes alskáláit használtuk. Eredmények: A vizsgált változócsoportok összesen 56%-ot magyaráznak a közös szülőség varianciájából. A komplex modellben a válási folyamat ellenségessége ($\beta = -0,142$), a konfliktusok gyakorisága az elmúlt évben ($\beta = -0,153$), az együttműködő ($\beta = -0,413$) és a gyermeket bevonó ($\beta = -0,198$) stratégia összefüggése maradt szignifikáns. Konklúzió: A válási folyamat nehézsége hosszabb távon befolyásolja a szülői kapcsolatot és megterheli a válás utáni közös szülőséget, ami a prevenció fontosságára hívja fel a figyelmet. A válás után kiemelt jelentősége van a felmerülő konfliktusok kezelési módjának, különösen a gyermeket bevonó és az együttműködő stratégiának.

emberi kapcsolatok, válás, konfliktus, konfliktuskezelés, közös szülőség

E-mail: pilinszki.attila@public.semmelweis-univ.hu

Radnay Gábor

Radnay Gábor, Budapest

Előadás-szekció III., 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

Asperger mint társ

Egyéni és párterápiás dilemmák autizmus spektrum zavar esetén

Egyéni és párterápiás gyakorlatomban az utóbbi időben arra lettem figyelmes, hogy egyre gyakrabban találkozom rugalmatlannak tűnő kliensekkel, akik érzelmi, gondolkodási merevségük, és több más vonásuk miatt véleményem szerint az autizmus spektrumon elhelyezhetőek, bár diagnosztizálva nem voltak. Ez a „találkozás” megtörténhet a partner leírása, panaszkodása révén is, akinek társa deficitjei okoznak nehezen oldódó érzelmi terhet. Valószínűnek tartom, hogy ezzel a felismeréssel nem vagyok egyedül szakmánkban.

Előadásomban a párkapcsolati jellegzetességeket, az ezek által felvetett dilemmákat fogom kifejteni elsősorban a társ szemszögéből, valamint vázolom a bennem felmerülő kérdésekre a jelenlegi tapasztalataim alapján adott válaszaimat. A téma a jelenség szembetűnő gyakorisága miatt foglalkoztat.

autisztikus spektrum zavar, intimitás, partnerkapcsolat, megküzdés, elfogadás, integráltság

E-mail: radnay22@gmail.com

Révész Renáta Liliána

Gyászközpont Alapítvány, Budapest

Esetismertetés III., 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

„Vajon tényleg boldog volt akkor?” – Öngyilkosság áldozatát gyászoló szülők párterápiájának tapasztalatai

A karantén alatt és a pandémiás időszakban a kamaszok és a tinédzserek is nagy stresszt éltek át, emellett motivátlanságot, fáradtságot, unalmat éreztek. A kialakult krízissel összefüggésben megnövekedtek a tinédzserek öngyilkossági kísérletei is, és sajnos voltak befejezett öngyilkosságok is. Így aktuálissá vált az öngyilkosságok utáni gyász esetek párterápiájának bemutatása, a gyászfolyamat nehézségeinek, a feldolgozás lehetséges útjainak bemutatása. Bemutatom több család és szülőpár útját a gyászban, kiemelve a hasonlóságokat és a különbségeket. A bűntudat érzése a legtöbb öngyilkosságot elkövetett személy hozzátartozójában nagyon nagy. Az öngyilkosságot elkövetőt sokszor nehéz racionálisan megérteni, éppen ezért sokáig, sokféle kínzó kérdésekkel gyötrődnek a családtagok, a gyászolók. Hogyan tehette ezt?, Miért tette?, Hogy nem gondolt ránk? A kínzó kérdések leállítását fontos fordulópont a feldolgozásban. A gyászfolyamat elején általánosan nehéz örömteli pillanatok felidézni az elhunytól, de ezekben az esetekben sokszor később is nehéz, mert az erőszakos halál traumája beárnyékolja azt. Megkérdőjeleződnek a szép emlékek is: „Vajon tényleg boldog volt akkor?”

öngyilkosság, gyász, párterápia

E-mail: gyasztanacsado@gmail.com

Sajtos Szilárd

Előadás-szekció III., 2022. 04. 23. szombat 14:45–16:15

A háború kísértetei

„Az embertől mindent el lehet venni, csak egyet nem: azt a végső emberi szabadságjogot, mely szerint eldöntheti, hogyan álljon hozzá az adott körülményekhez” (Viktor E. Frankl). 2022. február 24-én ismét megszólaltak a fegyverek Európában. Bár a '90-es évek délszláv háborúi már rávilágítottak arra, hogy a nyugati kultúra, 1945 utáni „soha többé háborút!” narratívája immár a múlté, a mostani események újra mély megdöbbenéssel töltenek el bennünket. A közvetlen szomszédunkban házak, életek, sorsok, álmok és célok semmisülnek meg most is...

Az előadásban annak a kérdéskörét járjuk körbe, hogy milyen lélektani jelenségeket indukálnak a katonai műveletek, harcérintkezések; s mindezeknek milyen rendszerszemléletű és családterápiás vetületei lehetnek.

Az előadó honvéd főtitst, a Honvédelmi Minisztérium Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat kiemelt tábori lelkésze, teológus, mentálhigiénés szakember, pár- és családterapeuta, képzésben levő logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó. PhD-kutatásait a témában végzi, segítő szakemberként többször szolgált hadműveleti területen.

harctéri krízis, háborús trauma, rendszerszemlélet, családterápia

Serafine Dierickx, László Noémi, Morva Dorottya, Rózsa Mónika, Varga-Sabján Dóra

Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, Budapest

Workshop, 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

Traumatudatosság jelentősége a kora gyermekkori fejlődés támogatásában – egy nemzetközi projekt bemutatása

Egy terhelt, nehéz történetet hordozó család életében kulcsfontosságú lehet az, ha a családdal és a gyerekekkel érintkező szakemberek traumatudatos megközelítésben végzik munkájukat, különösen, ha krízishelyzetek merülnek fel. Egy, a 0–3 éves korosztályt célzó, friss nemzetközi felmérés eredményei azt mutatják, hogy még mindig sok a tennivaló a családon belüli erőszak és elhanyagolás felismerése és szűrése, az esetek megfelelő továbbirányítása és traumatudatos ellátása terén.

A szülők támogatása a kora gyermekkori éveiben elengedhetetlen, és kiemelten fontosá válik, ha felmerül a veszélye annak, hogy a gyermek ártalmas tapasztalatokat élhet meg a családban. Kutatásunk tapasztalatai alapján a szakemberek nagyon nehéz helyzetben vannak ezekben az esetekben, nincs biztos iránymutatás, és a témát a segítség középpontba helyezése helyett a büntető szemlélet lengi körül.

Egy családi rendszerrel végzett traumatudatos munka hozzájárulhat ahhoz, hogy a gyermek a saját közegében tudjon gyógyulni. Belga, olasz és lett partnerekkel együtt munkánk során egy olyan traumatudatos ellátási protokollt dolgoztunk ki, amely segíti a traumának és hatásainak megértését, valamint segítséget nyújt abban is, hogyan viszonyuljanak a 0–3 éves korosztállyal dolgozó szakemberek (bölcsődei dolgozók, védőnők, házi orvosok) a bántalmazást és elhanyagolást elszenvedett gyerekekhez és családjaikhoz. A workshop során a protokoll főbb pontjait és témáit járjuk körbe, középpontba helyezve a családon belüli kapcsolatok és lojalítások, az egyéni és a transzgenerációs történetek fontosságát, ami a traumatudatos hozzáállás egyik kulcsa.

traumatudatosság, gyermekbántalmazás

E-mail: dvargasabjan@nobadkid.org

Szögedi Dalma

Magánrendelés, Miskolc

Előadás-szekció I., 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

Önsértő kamaszok szüleinek megszólítása kötődésalapú családterápiás technikával

Az önsértő gondolatokkal és viselkedéssel küzdő kamaszokkal és a családjaikkal való munka, mindenki számára megterhelő, a lehetséges szuicidális veszély miatt érzékeny-éber munkakódot kíván meg a családterapeutától.

A kötődésen alapuló családterápia ösztönzi az együttműködési kapcsolatot és egyszerű fogalmazásokkal támogatja a családtagokat, hogy a serdülők kötődési igényeinek jobban megfeleljenek, ezzel elősegítve a serdülők depresszív hangulatának és önsértési kockázatának csökkentését.

A családterápiás ülések azon fordulópontjait szeretném felvillantani, amikor a serdülők észreveszik a szülői együttérzést, felébred bennük a védelem iránti vágy, mely hullámzóan, de alapot biztosít a mélyen fekvő, nehéz érzések megfogalmazására. Ennek eléréséhez a terapeutának azonosítania, majd támogatnia szükséges a kamasz elsődleges érzelmeit (magány, elhagyatottság), majd az emögött rejlő szemrehányást, dühöt, elhanyagolást.

Előadásomban a kötődésen alapuló családterápia egyes elemeit és azok beágyazottságát szeretném bemutatni, főleg a kamaszokkal végzett egyéni terápiai munka és az ezzel párhuzamosan végzett családterápiás ülések tekintetében, az elmúlt 1,5 év tapasztalataira hagyatkozva.

kötődésalapú családterápia, kamasz, önsértés

E-mail: szogedidalma@gmail.com

Túry Ferenc, Pászthy Bea

Túry Ferenc, Semmelweis Egyetem, Magatartástudományi Intézet, Budapest

Pászthy Bea, Semmelweis Egyetem, I. sz. Gyermekklinika, Budapest

Előadás-szekció I., 2022. 04. 22. péntek 15:45–17:15

A kölcsönös kérések módszere a családterápiában: egy felelősségközpontú feladat

A családterápiában több iskola alkalmaz feladatokat különböző céllal: ezek között az egymásnak megtett gesztusok, ajándékok, vagy az egymáshoz intézett kérések teljesítése visszatérően előkerül. Ilyenek például a rituálék, amelyek a család kohéziójának és szabályteremtésének fontos forrásai. Hasonló módszer a „törődés napjai”, amely főleg párterápiában alkalmazható. A módszer egyik rokona a pozitívumok cseréje. Ugyanez a lényege az ajándékozásnak, amit a terapeuta ír elő.

A kölcsönös kérések módszere az előzőekre épül, azoknak szerves folytatása, részletesen kidolgozott ajánlásokkal. Ezt a módszert három évtized óta alkalmazzuk saját családterápiás gyakorlatunkban, s több szempontból is igen hasznos. Az előadás során a módszer továbbfejlesztett változatát mutatjuk be gyakorlati ajánlásokkal. A feladat központi eleme a családtagok közötti kölcsönös felelősségvállalás erősítése, ennyiben érinti a kapcsolati etika fontosságát hangsúlyozó kontextuális családterápiát, illetve a felelősséget központi fogalomként tárgyaló egzisztenciális pszichoterápiát.

kölcsönös kérések, felelősség, kapcsolati etika, egzisztenciális pszichoterápia

E-mail: turyferenc@gmail.com

